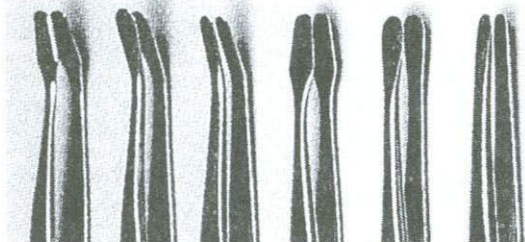

FILATELISTICKÉ POMŮCKY (I)

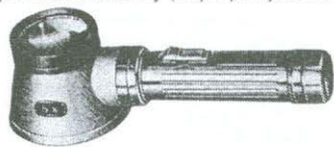
V dnešní hodině Malé školy filatelie si probereme nejzákladnější pomůcky, bez nichž se žádný filatelista neobejde, ať začátečník nebo pokročilý a zkušený sběratel.

Nejdůležitější a každodenní pomůckou každého sběratele je bezpochyby **filatelistická pinzeta**. Je to dáno zásadou - nikdy nebereme známku pouhými prsty, zvláště ne známku neupotřebenou. Prsty totiž mohou zanechávat na známce, na jejím líci i rubu, nepěknou stopu - vlhku nebo mastnou, ale vždy nepříjemnou a těžko odstranitelnou. Filatelistova pinzeta musí mít konce obou nožek hladké, ploché, tenké a zaoblené, ať již jsou rovné nebo poněkud lopatkovitě zahnuté. Je důležité, aby plošky obou nožek pinzety na sobě dobře a rovně seděly a "nemlely" se do stran, když jimi uchopíte známku. Při práci s pinzetou, která je poněkud těžší a na stisk tvrdší máte obvykle pocit větší přesnosti a jistoty. Pokud je pinzeta příliš těžká a jde "ztuha", hůře odhadujete skutečnou sílu stisku známky a dlouhodobější práce s takovou pinzetou může být doslova únavná. Důležité je si také vyzkoušet, jak snadno pinzeta "zajíždí" pod známky v zásobníku. Každý by si raději měl před koupí zkusit z výběru pinzet, která mu "padne" do ruky (zda těžší či lehčí, měkčí či tvrdší, kratší či delší, rovná či lopatkovitá apod.) a která mu bude vyhovovat. Zkušený sběratel má pak mnohdy pro různé činnosti po ruce několik různých pinzet.

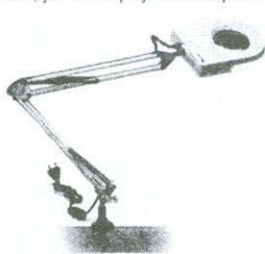
Nikdy nepoužíváme kosmetickou pinzetu, která má vnitřní plošky vroubkované, ani jakoukoliv špičatou (např. lékařskou) pinzetu. Obě mohou známku velmi snadno poškodit. Filatelistická pinzeta je vždy poniklovaná nebo pochromovaná (jsou i zlacené!), aby nerezivěla (používáme ji totiž i při koupání známek ve vodní, benzinové aj. lázni). Pinzetu udržujeme samozřejmě v naprosté čistotě, a pokud ji nosíme stále s sebou (a to bychom měli), opatříme si na ni plastové nebo kožené pouzdro. Dnešní filatelistické obchody nabízejí širokou paletu kvalitních filatelistických pinzet, od běžných, levnějších, až po dražší a luxusnější - stačí si jen vybrat. Příliš šetřit se však nevyplácí.

Druhým základním pomocníkem filatelisty (a sběratelů vůbec) je **lupa**. Dnes jsou běžně k dostání v různých provedeních a cenových relacích. Pro běžnou práci stačí kapesní lupa (třeba skládací) zvětšující asi 4x, pro důkladnější prohlídku známky (např. při zjišťování druhu tiskové techniky) musíme mít lupu dokonalejší, asi s desetinásobným zvětšením. K detailnímu studiu známky je vhodný

malý filatelistický mikroskop se zvětšením 20 - 50násobným; pro průměrného sběratele je však vcelku zbytečný.

Oblíbené a velmi praktické (např. na výstavě při prohlídce známek v exponátu) jsou **kapesní osvětlovací lupy**, vybavené malou žárovkou a tužkovými bateriemi. I ty jsou dnes v několika modelech běžně v obchodech nabízeny. Některé z nich mají nasazenu i speciální, jemnou a přesnou měřicí mřížku (až na desetiny milimetru), která velmi usnadňuje studijní práci. Cena těchto speciálních lup není ovšem nikterak nízká a průměrný sběratel či dokonce začátečník se bez ní zatím obejde. Pokud se filatelii věnujete intenzivně a máte svůj filatelistický koutek, je velmi příjemná a praktická práce se stolní lupou na

pohyblivém rameni. Tato lupa zvětšuje obvykle 2x až 3x, má mimořádně široké zorné pole a zabudované osvětlení. Můžete si ji snadno a rychle nastavit do polohy, která vám vyhovuje, a když zrovna nestudujete známky, poslouží vám i jako plnohodnotná stolní lampička.

Třetí pomůckou, s níž se dnes blíže seznámíme, je **zkušební lampa**, běžně nazývaná **UV-lampa**, která se dnes stala běžnou součástí filatelistova pracovního vybavení. Tuto lampu potřebujeme především k rozlišení druhu papíru známek (např. u našich známek bp, oz, fl-1, fl-2), k rozpoznání reparovaných nebo poškozených známek (slabších, prosvítajících míst, lomů papíru apod.). Ještě nadávno jsme se museli většinou spokojit s nedokonalou svítivou opatřenou filtrem (výrobek NDR), dnes však již máme na výběr řadu zkušebních lamp různých typů, značek, různé kvality a různých cen. Pro běžnou filatelistickou práci nám dobře poslouží kapesní UV-lampa se speciální výbojkou, napájená bateriemi, nebo příruční či stolní lampa ve větším a výkonnějším provedení k zapojení na síť. Všechny tyto lampy pracují spolehlivě i za denního světla, mají dlouhý trvanlivost a je možné do nich v případě potřeby obvykle koupit náhradní UV-výbojku.

V příští hodině naší školy filatelie si povíme o ukládání známek, celin a celistvosti, především tedy o družicích alb, zásobníků, fólií a hawidek.

-ka-

100. VÝROČÍ NOVODOBÝCH OLYMPIJSKÝCH HER připomíná řecká pošta trojicí aršíků s reprodukcemi 100 let starých olympijských známek. Na každém aršíku jsou čtyři známky v hodnotách 80, 120, 150 a 650 drachem. Vedle reprodukováné známky jsou na nich jen letopočty 1896 - 1996. Na okraji aršíku jsou vedle letopočtů i olympijské kruhy a pamětní text.

PRIVATIZACE NIZOZEMSKÉ POŠTY dále pokračuje. Podle nedávno zveřejněné zprávy snížil stát svůj podíl v poště, která je akciovou společností, z dosavadních 70 na 48 %, a ztratil tak nadpoloviční většinu. O nabídnuté akcie pošty byl velký zájem, poptávka byla asi dvojnásobná.